

Urla-Çeşme- Karaburun RES Kuşatmasında

*Elk. Müh. Muammer Argün
muammer.argun@emo.org.tr.....*

Milyon yılda oluşan fosil yakıtları, açgözlü serbest piyasa düzeni 100 yılda tüketmeye kalkınca, doğal denge çevresel felakete dönüştü. Eko sistem hızla kötüleşti. Hayatın kaynağı olan enerji üretiminde, yenilenen enerji kaynaklarına hızlı bir dönüş yaşanıyor. Hükümet bu alanı tanımlamada geç kaldı. Yasal düzenlemeler açıklanınca, aşırı bir telaşla HES (Hidrolik Santral) ve RES (Rüzgar Santrali) yatırımları başladı. Öyle ki aynı kaynağa birden çok yatırımcı başvurdu. Aralarındaki yarışmayı düzenleyen Yönetmelikler bile yapıldı.

Bu da yetmedi, Yarımada örneğinde olduğu gibi, bölgeye teknik kapasitesi üzerinde yatırım imkanı sağlayan yöntemler icat edildi!

Bir bölgede kurulacak toplam RES gücü, kaynak kısıdadevre gücünün %5'ini geçemez!

Rüzgar Santrali, temel yük santrallerinden farklı olarak, üretimi rüzgara

bağlı ve değişkendir. Enerji verdiği şebekenin dengesini etkiler. Bu etkinin belli sınırlar içinde kalması gereklidir. Aksi halde kullandığımız enerjinin kalitesi bozulur. Geriliminde ani çökmeleler, lambalarda göz kırpmalar, elektronik cihazlarımızda arızalar vb.. başlar. TEİAŞ ülkemizde bu sınırı "sistemin kısıdadevre gücünün %5' i geçemez" diye tanımlamıştır. (Kısıdadevre gücü = Bir arıza halinde kaynağın arızayı besleme kapasitesi.)

Yarımada örneğine gelirse, bölgenin beslendiği tek kaynak Uzundere Trafo Merkezidir. Bu noktada sistemin kapasitesi (16.10.2013 TEİAŞ değerlerine göre) kış dönemi en çok 362MW, yaz döneminde 440 MW RES işletimine uygundur. Hal böyle iken TEİAŞ' in olumlu (!) görüşlerine dayanarak EPDK Çeşme Yarımadasına (Karaburun, Çeşme, Germiyan, Alaçatı, Mordoğan, Demircili, Urla, Sefirihisar) toplam 609,70 MW RES yatırımına izin vermiştir. Toplam 26 proje hızla devam etmektedir. TEİAŞ bu imkanı sağlayabilmek için, yatırımcı firmalardan ödünç aldığı kaynakla Yarımada'da 30 km. ara ile iki adet 380 kV Trafo Merkezi ve bu merkezleri Uzundere'ye bağlayan 380 kV ENH tesis etmiştir (Yaklaşık 40 milyon USD). Bu yatırımın bedeli kullandığımız elektrik

bedeli içinde bizden tahsil edilerek, TEİAŞ borcu ödenecektir.

Altın Yumurtlayan Tavuk Nasıl Kesilir ?

Yarımada'da yapımı devam eden RES'ler 30 km çaplı bir daire içinde yer almaktadır. Yani rüzgar zaman serileri aynıdır. Bir başka deyişle rüzgar varken bütün santraller enerji üretecek, durduğunda kısa bir zaman farkı ile hepsinin üretimi sıfır olacaktır. Bu çalışma şekli rüzgar santrallerinin şebekeye verdiği zararlı etkilerin tamamının, zaman içinde bölgemizde yaşanmasına neden olacaktır. Önceden (yatırım izni verilirken) sistem stabilite hesaplarının yapılmış olması gerekirdi. Böyle bir etüt henüz yapılmamıştır. Yaşayıp göreceğiz.

Elektrik Üretimi Kaliteli, Güvenirli, Çevreye Uyumlu Ve Sürdürülebilir Olmalı

Yarımada'da ölçü kaçırılmasa, teknik sınırların dışına çıkılıp aşırı santral yapımına çanak tutulmasa, enerji güvenliği sağlanabilecekti. Oysa bölgeye kapasitesinin üstünde yatırım sonucu enerji kalitesi bozulabilecek ve güvenilirlik azalacaktır.

Daha da önemlisi RES'lerin yan etkileri olan gürültü, bio çeşitliliğe etkileri, yerel bitkiler, ağaçlar, Yarımadanın fauna ve florasına etkileri mutlaka

“ Bölgeye kapasitesinin üstünde yatırım sonucu enerji kalitesi bozulabilecek ve güvenilirlik azalacaktır. ”

“Aşırı HES yatırımları ile yurdumuzun cennet köşelerinde doğa katliamı yapan açgözlü serbest piyasa düzeni, Yarımada’da aşırı RES yatırımları ile altın yumurtlayan tavuğu hemen kesmeye çalışıyor.”

olumsuz olacaktır. Köyceğiz gölünden başlayıp, B. Menderes deltası, Alaçatı kıyı eko sisteminden Gökçeada dalıyanına uzanan göçmen kuş yolu bu RES’lerden etkilenecektir. Acaba Karaburun’un şifalı balını üreten arılar ne yapacak?

Yarımada eko sisteminde denizden karaya doğru esen rüzgar sistemi var.

Bölgeye 609,70 MW kurulu gücünde tam 387 adet rüzgar türbini kuruldu/ kurulacak. Yatırım tamamlandığında rüzgar kinetik enerjisinin bir bölümü rotor kanatları tarafından tutulacak. Enerjisi azalan rüzgarın kat edeceği mesafe kısılacaktır. Bir başka deyişle 387 adet rüzgar türbini ortalama 50 metre kanat boyu ile 150 metre yüksekliğinde, toplam 3 037 950 metre kare perde teşkil edecektir. Aynı Ege imbatını kesen 8-10 katlı Kordon boyu apartmanları gibi. Bu da iç kesimlerdeki bölgelerin daha az rüzgar, az yağmur vb.. alması, uzun zaman içinde ekolojisinin değişimi sonucunu doğurabilir. Bu tür etkiler şimdiden araştırılmalıdır. Sonuçlar zaten yaşanarak görülebilecektir.

Aşırı HES yatırımları ile yurdumuzun cennet köşelerinde doğa katliamı

yapan açgözlü serbest piyasa düzeni, Yarımada’da aşırı RES yatırımları ile altın yumurtlayan tavuğu hemen kesmeye çalışıyor.

SIRA NO	LİSANS NO	DURUMU	PROJE ADI	LİSANSINDAKİ GÜÇ (MW)
1	-	İŞLETMEDE	ARES - YİD	7,20
2	-	İŞLETMEDE	BORES - YİD	10,20
3	EÜ/757-4/638	İŞLETMEDE	ÇEŞME RES	1,50
4	EÜ/786-2/648	İŞLETMEDE	MAZI-3 RES	22,50
5	EÜ/1622-4/1177		KARABURUN RES	120,00
6	EÜ/1904-55/1363		OVACIK RES	18,00
7	EÜ/1632-6/1194		KARADAĞ RES	10,00
8	EÜ/1904-54/1362		SEFERİHİSAR RES	16,00
9	EÜ/1622-13/1186		MORDOĞAN RES	30,75
10	EÜ/1622-14/1187		KORKMAZ RES	24,00
11	EÜ/1622-10/1183		KARADAĞ RES	16,25
12	EÜ/786-1/647	İŞLETMEDE	KORES KOCADAĞ RES	15,00
13	EÜ/1622-2/1175		ÇEŞME RES	16,00
14	EÜ/1622-11/1184		URLA RES	15,00
15	EÜ/2520-2/1615		ZEYTİNELİ - 2 RES	49,50
16	EÜ/1622-1/1174		YAYLAKÖY RES	15,00
17	EÜ/1622-5/1178		ALAÇATI RES	16,00
18	EÜ/1622-7/1180		GERMİYAN RES	10,80
19	EÜ/1622-6/1179		URLA RES	13,00
20	EÜ/1622-8/1181		MORDOĞAN RES	13,80
21	EÜ/1622-16/1189		DEMİRCİLİ RES	40,00
22	EÜ/1622-15/1188		SARPINCİK RES	32,00
23	EÜ/1622-3/1176		SEFERİHİSAR RES	14,00
24	EÜ/565-5/580		MARE AMNASTIR	39,20
25	EÜ/786-2/648		Mazi 3 RES	30,00
26	EÜ/2078-5/1467		ÜÇGEN SEFERİHİSAR RES	14,00
			TOPLAM	609,70